

An. I. No. 6—7.

Septembrie-Octombrie, 1934

STÂNĂ

Revistă Profesională și de Cultură

**Organ al Oierilor din
întreaga țară**

*

DIRECTOR:
NICOLAE MUNTEANU
INVĂȚĂTOR

*

Redacția și Administrația: Poiana-Sibului, Jud. Sibiu

S'a scumpit lâna

Este constatarea pe care o facem cû multă amărăciune în suflet, deoarece s'a scumpit după ce toți oierii au vândut-o! Noi ostenim făcând și din noapte zi, alergăm prin ploale și vifor, mâncați și nemâncați, dormind mai mult pe bătă, înghețăm și răbdăm cât numai noi știm și cum mulți nici închipui nu-și pot și în loc, ca în baza acestei munci istovitoare să ne putem și noi valorifica produsele cu prețuri câtuși de puțin remuneratorii, câștigă alții după munca noastră împreună cu atâtea suferinți, iar noi rămânem cu drumurile și năcazurile. Că așa se prezintă situația este sigur și vina noastră, dar este și vina acelora, cari se desinteresează complet de noi și ocupația noastră, lăsându-ne pradă tuturor speculanților.

Am mai spus-o în coloanele revistei și o repetăm mereu: Se cheltuiesc parale grele și multă energie — și bine se face — pentru ridicarea plugarilor, viticultorilor, pomicultorilor, apicultorilor, etc., etc., se înființează școli, cursuri pe seama lor, de noi nu se vorbește și nu se interesează nimeni, și nici nu se cheltuiește pentru ridicarea noastră nimic, deși reprezentăm în economia generală a țării atât, dacă nu mai mult, cât multe din ocupațiile amintite, pentru cari se spesează milioane.

Este o constatare pe cât de adevărată, pe atât de dureroasă pentru noi.

Urmarea acestei complete neglijări a ocupației noastre și a noastră este, că suntem și azi acolo unde ne-am pomenit din moși-strămoși, fiind tot noi vinovați pentru importul diferitelor articole de îmbrăcăminte și alimentare, că nu avem produse de calitate superioară. Fie-ne permis

a întreba: Cine ne-a învățat și îndrumat cum trebuiesc fabricate produsele de calitate superioară? Cine ne-a pus și nouă la dispoziție capital, școli, conferențieri, etc.? Nimeni!

Tocmai din cauza că nimeni nu ne-a purtat de grije, ne găsim în starea de azi. Răbdăm și muncim pentru alții.

Una din multele dovezi pentru susținerea afirmației noastre de mai sus este cazul lânii țurcane, care s'a vândut cu Lei 22—25 kilogramul, și pentru care azi se oferă 32 Lei pe kgr. și, suntem siguri, și mai mult.

Am fost lăsați în grija celor cari ne-au exploatat de zeci și sute de ani!

Se știe, că la intervenția Reuniunii oierilor din Poiana-Sibiului, fostul Ministru al Agriculturii, dl Gh. Cipăianu, a oprit cu desăvârșire intrarea în țară a lânurilor streine și a sdrențelor, silind fabricanții să cumpere lâna noastră.

Este adevărat că dl V. Sasu venind în fruntea Ministerului Agriculturii, după dl Gh. Cipăianu, a întărit prin contract obligația fabricanților de a cumpăra lâna indigenă, recunoscând prin contract dreptul de intermediar al Uniunii Sindicatelor Agricole din București și tot atât de adevărat este, că lâna țurcană a fost — putem zice — cu totul omisă din acest contract.

Cauzele sunt mai multe. Amintesc unele din cele pe cari le cred mai tari:

1. Uniunea Sindicatelor Agricole, care își arogase dreptul de a ne reprezenta, este un amestec de agricultori, pomicultori, viticultori etc., curat oieri cum înțelegem noi nu știu dacă sunt și câți sunt; în orice caz oier țurcanar sau unul care să reprezinte pe aceștia cred că nu e. Așa se explică în parte, că am fost dați uitării.

2. Fabricanții nici nu voiau să audă de lâna țurcană, dâșii preferă zdrențele.

3. Oficialitatea n'a insistat, negliându-ne de tot.

Am rămas prin urmare pe din afară, să ne ducem amarul cum am învățat.

Am fost și suntem bucuroși, că frații noștri țigărari au fost mai norocoși; ne doare însă indiferența și felul mașter cum noi am fost tratați și din care motiv pierdem azi zeci de milioane!

S'a uitat, cred, fără intenție că majoritatea oierilor sunt țurcănari și ei reprezintă numărul covârșitor al oilor din țară, că munții Carpați sunt păscuți numai de ei și că în consumul intern însemnează tot atât, cât și frații țigărari, dacă nu mai mult.

Știm și nu ne surprinde faptul că fabricanții au susținut și susțin, că lâna țurcană e o calitate inferioară de lâna, nu se poate lucra fiind aspră și groasă ș. a. și că sunt mult superioare zdrențele streinilor! Li înțelegem perfect. Este interesul lor să reducă la zero valoarea acestei lâni, cu care s'au îmbrăcat generațiile trecute ale țării, acele generații, dela cari moștenim tot ce azi avem mai scump și cari moșteniri constituie însăși ființa noastră.

Acele generații, părinții și bunicii noștri a putut purta haine din lâna oilor lor, noi cei de azi mai bucuros purtăm din zdrențele ce ni-le aruncă streinii! Câtă batjocură față de trecutul nostru și câtă uitare de noi!

Sunt convins că lâna țurcană a noastră și singură, dar amestecată cu lâna țigaie ne dă un postav pe cât de frumos, pe atât de durabil. Pe lângă aceste calități ne mai dă unora, cari hu ne-am uitat obârșia, mândria de a purta haine din lâna oițelor ce pasc pe plaiurile noastre și sunt păzite de ciobani părinți și frați ai noștri.

Foarte bine și cu mare tâlc a spus dl Ionescu-Sisești în conferința lânei din Martie: „Să purtăm cu toții postav și ceva mai gros, numai să fie fabricat din lâna ce produc în țară la noi ciobanii noștri. E necesar să facem și

noi ceceace de mult au făcut bulgarii, cari toți poartă haine din lâna ce produc oierii lor“.

Cât de departe am ajunge cu toții și cât ar propăși oieritul dacă această povață ar deveni fapt! Câte milioane ar rămânea în țară și câte familii curat românești și-ar asigura un trai mai fericit!

Așa urmându-se om avea cu toții nespusa bucurie de a ne ști îmbrăcați pe toți ai noștrii inclusiv armata cu haine din lâna ce se produce în țară iar nu cu haine din zdrențe, îmbogățind pe streini și sărăcindu-ne pe noi.

Recunoaștem, că dl Ministru V. Sassu în urma intervențiilor scrise ale dlui N. Munteanu președintele oierilor din Sibiu și directorul revistei a întărit ordinele de opreliște a lânii și zdrențelor! Trebuie să recunoaștem și aceea, că prin această măsură s'a contribuit mult la ridicarea prețului lânii și nu vom uita să mărturisim că această măsură nu am știut-o exploata în favorul nostru în sensul să nu ne fi grăbit la vânzare și să fi cerut prețuri mai urcate. Nu le-am făcut acestea, din lipsa de încredere, curaj și siguranță!

Unii din noi au avut nevoie de parale și-au vândut cum au putut și pe cât au capătat.

Din toate acestea rezultă lipsa de organizare profesională, urmată de cea economică.

Simțim și se va simți tot mai mult și mai neapărat nevoia de a ne organiza ca profesione pentru a ne putea impune și nevoia de a ne organiza economicește pentru a ne ajuta la nevoie cu bani ca să nu ne aruncăm mărfurile pe prețuri de răs.

Organizați vom putea face față tuturor problemelor în legătură cu ocupația noastră!

Chestiunea lânii țurcane este unul din multele cazuri care trebuie să ne deschidă ochii.

Am scris aceste rânduri nu atât pentru a face constatarea din fruntea articolului, ci pentru a trage învățăminte pentru viitor, pentru a arăta anume greșeli și anume mentalitate a publicului nostru, precum și puțină atenție ce ni se dă din partea celor în drept și totodată pentru a susține nevoia poruncitoare de a ne organiza cât mai neîntârziat, accentuând anume principiile de cari trebuie să fim conduși cu toții, când e vorba de ocupații și produse românești.

Nicolae Munteanu.

DI N. Munteanu, directorul revistei noastre, a înaintat la timpul său 2 memorii dlui V. Sassu, Ministrul Agriculturii, cu rugămintea de a obliga fabricanții să cumpere și lâna țurcană cu un preț remuneratoriu, așa cum s'a făcut cu lâna țigaie. Rezultatul acestor intervenții a fost oprirea totală a lânurilor streine și zdrențelor.

Tot directorul nostru a înaintat în 13 Iulie crt., prin dl deputat Totu, un memoriu dlui Ministru de Finanțe, pentru ștergerea impozitului ce plătesc oierii în județul Gorj după suma arenzii muntelui. S'a arătat în acest memoriu, că acest impozit e nedrept.

Un amănunțit referat asupra nevoilor oierilor a înaintat directorul nostru dlui Ministru I. Manolescu-Strunga, care ține să fie informat cât mai amănunțit asupra ocupației noastre, pentru a ne putea veni în ajutor cât mai curând și mai eficace. Poate în numărul viitor vom publica părți din acest referat sau îl vom publica în întregitate.

La târgul de oi din Poiana-Sibiului, ținut în luna Septemvrie crt. s'au vândut botoașele până la 350 Lei perechea, iar oile de iudă cu Lei 620 perechea.

Am primit la redacție revistele: Vraja Mării din Constanța și Plaiuri Săcelene din Satulung-Săcele, jud. Brașov.

„Prin noi înșine“

de I. Dăncilă, Poiana-Sibiului.

Dacă strămoșii noștri în vremuri de vitregie, prin perlinajul lor dela țară la munte și invers, au trasat hotarele României întregite, noi azi prin **sfortările** noastre de a ne câștiga mămăliga — organizați — vom indica drumul de reabilitare a celei mai românești economii, a economiei dela munte.

Conducătorii țării noastre vor vedea în pașii noștri soluții și pentru atât de discutata dar nesoluționata, problemă a Moșilor, cari stăpânesc aceleași neproductive pământuri de munte ca și noi și cu cari de mult ne-am înfrățit, bătând aceleaș drumuri.

Vom mai avea atâta energie ca să ne refacem! Măreția câștigată în viața sobră de pe culmile Carpaților, unde adesea ne luam la luptă dreaptă cu ursul, ne îndeamnă să pâșim pe propriile picioare. Dacă nu ni s'a dat și nu ni-se dă deocamdată nici măcar a suta parte din protecția și încurajarea acordată celorlalte ramuri de producție națională: comerț, industrie etc., noi în modestia noastră nu cerem dela cei de sus decât bunăvoință și ascultare, pentru a ne da posibilitatea să mergem de aci înainte — așa cum vom ști să ne organizăm — pe acelaș drum și cu aceleași drepturi ca și celelalte ramuri de producțiune, deci simpla pretenție: pentru obligațiuni egale, drepturi egale.

De noi până acum cine s'a interesat? Lupii și urșii la munte, perceptorii și negustorii când coboram la țară; și mai cineva, să-i amintim ca să nu se supere: domnii cu politica. Rezultatul îl știm și îl vedem acum: abia o mai ducem!

Să scrie aici din toți aceia pe cari noi i-am ales din 1919 și până în 1933, care a ridicat vre-o dată glasul în casa țării — unde se zice că se împarte dreptate — și pentru noi și ce-au cerut și dacă au cerut de ce n'am avut și noi parte de dreptate ca și ceilalți?

S'au trecut în bugetul statului — și poate și al altor instituțiuni — sume cu destinația pentru diferite concursuri. S'au premiat fabricanții de diferite mașini, crescătorii de porumbi, tauri etc., ba în timpul din urmă s'a finit la București un concurs de ouat... și s'au premiat găinile!... dar nu s'a gândit încă cineva să răsplătească cel puțin prin cuvinte de laudă, pe un cioban care are turmă frumoasă sau un baci, ce face bune bucate. Nu s'au gândit cei mari că cel puțin azi am merita și noi o atenție egală cu acea dată paserilor? Să nu se uite, că dacă găinile sunt aduse cu avionul din Anglia, apoi și oile noastre, ce dau farmecul munților noștri, procură mijlocul de trai a sute de mii de români, adică tocmai a acelor ce formează talpa țării.

Ocupațiunea noastră nu putem zice că a fost vitreg tratată, ci absolut neglijată. Și nu știm care îndeletnicire omenească cere mai multe cunoștințe, mai mult sacrificiu și mai mult risc! Pentru a cunoaște creșterea oilor îți trebuie cel puțin 10 ani de ucenicie. Băiatul ciobănaș își începe ucenicia prin a fi strungar și a ajuta la lucrările mărunte din stână, trece apoi la miei, la mioare, la mânăzi și abia la 20—25 ani i-se încredințează — uneori — purtarea unei târle. Tot așa un baci sau o băciță, abia după 8—10 ani de ucenicie i se încredințează facerea brânzeturilor.

Sunt în țară școli fel și fel: comerț, arte și meserii, morărit, pădurari, brigadier, viticultură etc. și nu este una să ne învețe cel puțin să mulgem, dar să fie una care să ne învețe facerea brânzeturilor sau purtarea economiei

dela munte! Par'că ar fi mai greu să păzești o pădure sau să vinzi în o prăvălie, decât să crești o turmă de oi! Experiența ne arată că un cioban isteț oricând poate conduce cu bune rezultate o prăvălie, dar un comerciant sau industriaș nu va putea nici când bine îngriji o turmă de oi.

Ne doare inima când vedem că în lăptăriile înființate în satele noastre se aduc baci din Elveția sau Germania să ne lucreze laptele produs de vitele noastre, iar noi să batem încă drumul greu al pribegiei! Ei sunt plătiți cu cel puțin 4000 lei lunar, iar noi servim un an pentru aceea sumă. Ei lucrează 3—4 ore pe zi, noi dacă din zi și noapte odihnim 3—4 ore. Ei sunt la adăpost, noi ne îmbolnăvim de reumatism oprind furia crivățului în Câmpia Bărăganului. Noi lucrăm tot cum am învățat din moși, pentru că ocupațiunea noastră e de toți speculată dar de nimeni învățată. Nimeni nu ne poate da un sfat mai cu temei. Vin Germanii să se intereseze de meseria noastră, pentru ca să ne știe exploata și pentru ca să ne vândă sfaturile pe sute de mii de lei. (Acum doi ani a fost unul care a stat 2 ani și a studiat oieritul din Ardeal).

Asociațiile, ce acum iau naștere din imboldul timid al nostru, al oierilor trebuia să ia naștere cu concursul statului din 1919, așa cum au luat naștere diferite industrii naționale. Sunt sigur că asociațiile noastre mergeau și dădeau roade. Exemple vii sunt bilanțul băncilor din satele dela munte, cari dacă azi stagnează nu e vina lor. De atunci trebuiam îndreptați și noi pe calea nouă a creșterii vitelor, care îmbină experiența cu cele învățate în școli.

Tinerii noștri au învățat în școli advocatura, comerțul, filozofia etc. dar nu s'a dus nici unul să învețe economia dela munte a creșterii oilor și valorizării produselor lor, pentru ca întreat de ai lui să le poată da un sfat. Inceputul organizării noastre întâmpină mari greutăți, pen-

trucă nu avem drumul jalonat de oameni bine pregătiți în această grea și riscantă meserie.

Din ce în ce și din an în an este tot mai greu, cerându-ni-se să producem tot mai bun și tot mai ieftin.

Dar cine poate spune azi și cine va putea spune mâine — sigur — unui baci, nu lucruri mari, ci de tot simple și anume: 1) Câtă sare trebuie dată brânzei de burduf? 2) Cât cheag trebuie dat laptei, pentru a obține cea mai bună brânză? (calitatea brânzei între altele e mult condiționată de închegare). 3) Să răspundă Jinarilor (locuitorii comunei Jina, jud. Sibiu), de ce brânza lor pișcă și ce să facă să înlătore acest defect? Acum ei vând brânza cu cel puțin 1—2 lei kgr. mai ieftin decât alții. Cât n'ar câștiga ei dacă ar fabrica aceeași brânză ca și alții? 4) Să dea un mijloc de păstrare a brânzei de burduf cel puțin o jumătate de an în stare proaspătă. 5) Să găsească o brânză de oaie, care să se vândă nu ca brânza franceză de oaie cu 360 Lei kgr., ci numai cu 100 Lei kgr.

Dar câte alte chestiuni simple, dar de o importanță nebanuită nu sunt?

Noi în cadrul organizațiilor noastre vom discuta și experimenta toate aceste chestiuni și tot noi în „Stâna” noastră, ne vom încumeta să le căutăm deslegarea, pentru că de rezolvarea lor e în mare parte condiționat „drumul nostru spre mai bine”.

Săptămâna fructelor

Ministerul Agriculturii prin Dl I. Manolescu Strunga, Subsecretar de Stat la acest departament, a organizat dela 14—21 Septembrie a. c., în întreaga țară — în capitalele de județ — „Săptămâna Fructelor“ cu scopul de a reînvia frumoasele obiceiuri în legătură cu culesul poamelor, de-a mări consumul intern și a face cunoscută această bogăție a țării și peste granițe.

Pomicultorii și viticultorii județelor s'au întrecut în a expune produsele, care au întrecuț în mărime, frumusețe, îngrijire și ca soiuri toate așteptările.

Pomicultorii și viticultorii mândrii de munca lor așteaptă cu încredere viitorul și sunt siguri, că această muncă a lor va fi răsplătită.

Săptămâna fructelor s'a încheiat cu congresul pomicultorilor și viticultorilor în fiecare județ. În aceste congrese au discutat frățește și omenește, toate greutățile și neajunsurile ce întâmpină în ocupația lor și au cerut sprijin și măsuri de îndreptare.

Cererile le sunt multe și variate.

Unul din punctul care a fost discutat și primit cu accentuată satisfacție a fost organizarea pomicultorilor și viticultorilor. Toți recunosc nevoia organizării dându-și seama, că numai organizați în reuniuni (sindicate) pot să facă față mai ușor tuturor nevoilor cari îi apasă, pe când răzlețiți, singuratici, nu pot face mult, ba chiar puțin.

Mă opresc asupra acestui punct discutat și primit cu atâta însuflețire, adică asupra organizării profesionale și mă gândesc oare nu avem și noi interese de apărut sau nu avem și noi nevoi felurite? Nu avem și noi cereri, cari trebuiesc știute și rezolvate?

Răspund: avem și încă multe.

Recunoscut fiind de noi toți oierii acest adevăr să luăm pildă dela alte profesii și să începem și noi munca de organizare până nu e prea târziu. Incepând din toamna aceasta, toți oierii trebuie să se organizeze în reuniuni de oieri în fiecare comună unde sunt și numai 10 până în 20.

În acest scop, rugăm pe dl director al revistei noastre „Stâna“ să binevoiască a publica cât mai curând statutele în baza cărora să ne strângem rândurile.

Suntem siguri, că această dorință a noastră va fi satisfăcută și nu depinde decât de noi să ne facem datoria! Se găsesc cred, în fiecare comună oieri capabili și înțelegători a rostului asociației, cari vor porni la treabă vor înființa aceste reuniuni, cari vor fi organismele vii puse în slujba oierilor din întreaga țară, cu sfatul și ajutorul cărora oieritul în general își va deschide nou și drum sigur în economia țării.

Acesta ne este scopul.

N. M.

Săptămâna brânzei

Intr'un articol din revistă, se vorbește de săptămâna fructelor, organizată în interesul și cu concursul pomicultorilor și viticultorilor din țară.

Intrucât toți cititorii revistei au auzit, ba poate cei mai mulți au luat parte activă în orice fel în cadrul acestei săptămâni, cred că e bine ca tocmai pornind dela această săptămână a fructelor, să discut de pe acum nevoia organizării unei săptămâni a brânzei, în interesul și cu concursul oierilor noștri.

Insemnătatea unei expoziții în cadrul unei săptămâni a brânzei nu va scăpa nimănui din vedere. Ea va trebui necondiționat organizată pentru a ne afirma și a ne face și noi cunoscut acest produs românesc, înlocuit azi cu brânzeturi de vacă, streine și scumpe și cu brânză amestecată cu cartofi și alte produse.

Multe s'ar învăța la o expoziție-târg a brânzei de oaie!

Ne plângem de concurența brânzeturilor streine, dar în acelaș timp vom recunoaște, că aceste brânzeturi sunt superioare brânzei ce producem.

Noi suntem și azi din acest punct de vedere acolo unde eram acum 1000 de ani. Prea puțin și în puține părți se face brânză alta decât cea strămoșească. Unde mai punem o mulțime de alte scăderi ale brânzei ce fabricăm noi; că se pregătește în cantități mari — înțeleg burduși de 30-40 kgr, unul — pe când lumea cere cantități mai mici, ca să poată cumpăra cât mai mulți; că unii o smântânesc de rămâne iască curată și cine a cumpărat odată, a doua oară se ferește de ea; că mai lasă la mulți și de multe ori de dorit din punct de vedere al

curățeniei, care este de o mare importanță în pregătirea brânzei.

Este tot atât de adevărat, că brânza produsă de oierii noștri și-a pierdut renumele și prin urmare s'au împușinat consumatorii. E nevoie deci de o nouă orientare și fabricare a ei, pentru a ne putea câștiga piețele și pe consumatorii pierduți.

O expoziție a brânzii ne-ar face din nou cunoscuți, se înțelege, pe măsura cum vom ști să ne prezentăm.

Brânza e un aliment căutat, care se consumă în cantități foarte mari, cu condiția să mulțumească gustul consumatorului. În aceasta constă întreaga artă a fabricării ei. În această direcție se va îndrepta toată grija oierilor.

Intrucât anul acesta am rămas fără a putea să expunem și noi produsele noastre, în vara anului viitor va trebui să o facem necondiționat.

Vom organiza sigur și noi „Săptămâna brânzei“.

Nic. Munteanu

Porunca zilei

Porunca zilei de azi este: Organizați-vă! S'au organizat pe profesiuni: preoții, învățătorii, medicii, avocații, inginerii, meseriașii, comercianții și alte categorii.

Dece s'au organizat? Și-au dat seama că numai uniți într'un mănunchiu toți cari au aceleași interese, pot să se facă auziți, ascultați și respectați.

Datoria noastră a oerilor este, să ne organizăm și noi și încă fără întârziere! Avem și noi un trecut, depe care trebuie să ridicăm negura ce n-l învăluie! Avem un prezent, care trebuie știut de toți și vrem să avem un viitor în țara, pe care am servit-o și o servim cu cinste și demnitate.

Ciobanii nu sunt clasa cea mai negliabilă a țării; aceasta din multe considerente: național, cultural și economic. Ocupația noastră a fost principala ocupație a neamului nostru.

Doina este a noastră! Munților noi le dăm viață și le mărim farmecul ce au! Noi cunoaștem glasul tainic al izvoarelor! Noi ne-am înfrățit cu bradul!

Pe noi ne cântă în poezii pline de farmec cei mai mari poeți ai țării.

Incepând cu abecedarele, în toate cărțile de școală găsim bucăți, cari vorbesc de noi, de oițele noastre, de fluer și de doine.

Noi suntem apostolii unirii Ardealului cu Țara mamă. Tot noi suntem cei cari n'am cunoscut Carpații ca zid despărțitor de frați.

Noi am hrănit și încălzit atâta lume; hrănim și încălzim și azi bogat și pe sărac.

Noi suntem în multe părți iscoditorii portului național. Ne-am păstrat limba, religia, portul, cântecele și obiceiurile.

Noi suntem începătorii comerțului românesc.

Am fost de folos, suntem necesari țării și trebuie să trăim.

Să pierim noi, cari avem un așa bogat trecut, ar fi o crimă națională!

Să fim lăsați la o parte ca niște netrebuiți, este o jicnire pe care nu o merităm câtuși de puțin.

Este un interes național ca noi să trăim și să prosperăm. Nu trebuie însă să așteptăm totul dela stat. Noi nu suntem cerșetori și nu cerem milă; ar fi o pată a vieții noastre curate. Noi ne-am justificat dreptul la o viață cât mai curată în această țară.

Guvernul și toți cei cari conduc destinele țării o știu aceasta și ne cunosc. Nu suntem pretențioși, nu hulim și nu batjocorim pământul sfânt al țării. Știm cu toții, că azi țara nu se compune numai din noi. Sunt atâția și atâția mult mai gălăgioși, care au pretenții multe și felurite și de multe ori mult exagerate în raport cu rolul ce au avut și au în stat.

Modestia noastră ne este cunoscută.

Modestia devine însă lașitate dacă e dusă la extrem.

Departate de noi de a fi lași și dacă până azi n'am strigat în gura mare pe la toate colțurile, am făcut-o din respectul ce ne purtăm și din iubirea sfântă ce avem față de pământul țării, răscolit și așa de mulți și în multe chipuri. Ne-am dat seama și de aceia că statul singur să luptă cu multe și felurite greutateți. Totuși ca să nu se creadă că noi nu avem nevoi și că suntem cei mai fericiți, avem obligația de a ne organiza, cu scopul curat de a contribui la ridicarea noastră culturală și profesională spre binele nostru și întărirea țării.

Cu cât ne vom organiza deci mai repede cu atât și lupta pentru ridicarea noastră va fi mai curând câștigată și cu cât vom întârzia cu atât vom rămâne mereu unde suntem și cu prestigiul scăzut.

Chestiunea pășunatului, lânii, cârnil, brânzei și altele așteaptă toate să fie rezolvate.

Numai mănunchiu, cot la cot și umăr la umăr le vom putea soluționa spre binele nostru cu un ceas mai de vreme.

Impliniți deci porunca zilei și vă organizați.

Nic. Munteanu

Rugăm pe toți cari vor să colaboreze cu noi la ridicarea oierilor noștri să ne trimită articolele, informațiile etc. până în 25 a lunii înainte de apariție, ca să le putem publica în timp.

Facem din nou un călduros apel către toți cari ne cunosc și au legături în ori-ce fel cu ocupația noastră, precum și către toți aceia cari poartă un interes ocupației oierilor, să ne onoreze cu concursul lor, ca astfel cu ajutorul tuturor să putem fi cât mai folositori cauzei ce reprezentăm, dându-ne oboșul pentru ridicarea, înaintarea și progresul celei mai vechi ocupații a românilor.

Voiți întradevăr să ne sprijiniți și să vă sprijiniți? Noi credem că da! Atunci Vă rugăm să țineți cont de sacrificiile și greutatea materiale cu cari luptăm și să ne trimiteți costul abonamentului, care și așa este destul de neînsemnat în raport cu eforturile noastre, pentru binele D-voastre și al copiilor D-voastre.

Arătați și dați revista prietenilor și cunoșcuților D-voastre să o cetească și dâșii, insistând pentru răspândirea ei.

Fiecare oier își va ține de sfântă datorie a ne abona și a câștiga abonați.

În numărul pe Noemvrie vom publica Statutul în baza căruia se vor constitui oierii și în baza căruia vor ființa. Tot în acel număr se vor da îndrumări de organizare. Este interesul fiecărui oier să aibă acel număr.

Drăgaica, luna dragostelor nevinovate, despărțirea

Traian Vonica-Poiana.

Oile sunt ește la munte. Strungarii prepară joarde de școruș. Ciobanii sunt duși cu oile. Ștregărițele de fete, cari în sezon se numesc „băci“, sunt duse după lemne. În stână, așezați roată în jurul focului, discută aprinși stăpânii. Zăpada s'a rărit, numai de sămânță mai este. Mierla și cucul cântă îngânați de vuetul isoarelor. Coastele munților sunt un rai de flori și tuluchin. Pe lăsătoare se vede mielarul, care vine după sare, mălai și brânză. El vine ciopind la un carâmb, să-și facă pristân burdufului de jintiță ce-l găurise cu colții purceii dela stână.

Sosite, băcile fac fel de fel de glume cu el. Când e gata de drum, una din ele, fără ca el să observe, îi pune un bolovan în sacul cu mălai, pe care îl duce în spate fără să știe, prin grohote, la vârf. Aceasta din dragoste.

Se apropie Drăgaica (Sânzuenele), una din cea mai plăcută zi a ciobanului tânăr și codan. Stăpânii coboară cu lână. O săptămână aproape fac pe drum. Roși de gelozie, își roagă nevestele să nu-i înșele cu vre-un flăcău ce le poartă sâmbetele. După ce ei pleacă și scapătă cei tineri le sună căldarea pe care numai ei o aud. Cei fără treburi, burlacii și feciorii de bani gata, merg la nedee în „Poiana Muerii“, unde vin ciobani din munții Jiului, Novacilor, de pe apa Lotrului și Sebeșului. Chiotele se aud din toate părțile. Ciobanii se întrec cu băcițele în diferitele chiuituri:

*„Veniți voi băciți alese
Dela stâni din Măilese,
Că nici aici nu-i mai rău,
Ca la stâni în Tărtărau“.*

Cei rămași la stână își fac serviciul obișnuit. Ciobanii fac planuri cum să ude băcile la ameazi. Ele potrivesc vase pline cu apă în locuri ascunse, și fac cununi pentru oi. Au în vedere să nu iese prima dată la muls oaie neagră. Merg spre strungă cu cununi la găleți și cu cununi în mână, spre a le atârna de gât oițelor blânde și mai ales oițelor suspecte de a fi năzdrăvane, ca să le

cobească a bine. În găleți au apă. Înainte de a se apuca de mulș se udă reciproc; se veselesc și se mai și supără. Sosiți cu laptele la stână, îl strecoară. Ciobanii și băcile se duc apoi cu gălețile la spălat la isvor. Se pornește atacul. Băcițele o iau prin surprindere cu apa din vasele ascunse. Udă ciobanii learcă. Ei le prind, le duc uneori de braț, altele pe sus și cu ele sub șipot, în igheab, în izvor. Le udă ca la râul Iordanului. Cea pe care a udat-o un flăcău iubit se simte fericită, care nu, ca și când i-ar fi murit părintii. Se supără foc. Așa le trece toată ziua. Tot cu glume. Lângă seară ies la joc în curmătură. Oile cu bieții strungari, vorba veche: „Oile ca oile, băcile drăguțele“.

Mai multe zile dearândul dela Drăgaică se discută numai dela isvor și cum le-au ciupat feciorii, mai și pișcându-le. După 2-3 săptămâni intră în scenă luna dragostelor, care începe cu Sf. Ilie, cu coptul smeurei și cu sărbătorile băbești: Mărina, Macrina Ană, Foca și altele. E ziua ursului cea periculoasă, pe care o serbează cu sfințenie de praznic. Nu lucră nimic, ca să-i lase ursul în pace, să nu le facă pagube în oi și vite mari.

Noaptea încep a se mări. Intră în funcție și mai cu foc fluierul ciobănesc, cu Jieneasca și cu chiuituri:

*„La jiana fă-i cu geana,
Că ea pricepe sârmana“.*

Se șoptește pela urechi, că ciobanul cutare potrivește să iasă la mulș cu oile tot pe sub stână, pe isvor, să-și întâlnească iubita spălând sădilele. El își chiamă oilele cu un fluierat de mierlă, pe care numai ea îl cunoaște. Se întâlnesc. El îi cuprinde mijlocul cum cuprinde lupul mielul. Își jură credință unul altuia. Ea să-l aștepte până va avea 100 de mânări. El o va aștepta până își va termina terfele, care au ajuns la jumătate. După jurămintele pecetluite cu sărutări de foc, se urcă spre stână cu vasele pline cu apă din isvor, făcând halte de ajustare și înoind aceleași jurămintele și mărturisindu-și unul altuia că: „Vară asta n'a fost vară, c'a trecut ca și o seară“.

Zilele trec ca secunde. La strungă fac planuri să meargă pe unde o fi smeura coaptă. Și se duc. După un timp vin și băcițele chiotind:

*„De te-ai face mai încoace
Mare pomană ți-ai mai face“.*

Cei mai fericiți în dragoste sunt aceia pe care i-a înzestrat Dumnezeu cu darul sculpturii populare, cu inchistratul furcilor.

El ți face o furcă de tors iubitei, să toarcă pe iarnă și să se gândească la el, pe care i-o dă în ziua despărțirii, știindu-se că :

*„Pentr'un fus gura s'a dus,
Pentru furcă n'a ajuns“.*

A sosit ziua plecării la țară. Impărțiți pe ciopoare, gata de drumul Bărăganului, unii cântă din fluer și alții din gură:

*Duce-m'aș și nu știu drumul
Dar mă învață urâtul,
Că urâtul când se pune
Face pe băiat tăciune.*

S'au depărtat. Oile nu se mai văd numai capetele ciobanilor și urechile măgarilor. O fetiță căreia dragostea îi frânse inimioara greșește, și zice către văruța-sa : „Doamne tu văruță ! Au scăpătat. Nu se mai văd numai urechile căciulii și vârful măgarilor!“

Băieții merg înainte, cu pași mărunți. Mai bucuros ar veni la ce au lăsat, cu pași mari. Fetele rămase rotesc buhacii de brad, ar dori să le ia strechea să-și ajungă iubiții pe cari îi bocesc cu foc :

*„Vai săracii ciobanii
Cum se duc ca fluturii
Lângă malul Dunării
Și sunt mândrii ca păunii,
Că beau apă cu pumnii
De pe malul Dunării“.*

Din ceasul ce s'au despărțit de cel drag, nu mai privesc chipeș. Se leagă cu năframele ca și cadănele. Merg cu privirea în pământ, căutând comori și făcând filozofie. Ingână încet și trist :

*„Tu te duci bade sărace
Eu cu doral tău ce-oi face?“*

Cântă-mi...

Cântă-mi vătafe, cântă-mi o doină;
Mi-e sufletul toamnă și ziua mi-e moină...
Ingroapă-mi durerea în vaer de strune,
Ca jertfa în codrii, ecou să răsunе!...

Cântă-mi din fluer, cântă-mi ciobane,
Ne pleacă cioporul, că-i frig în „Sălane“...
Iar stâna rămâne pustie sub crâng,..
— Ne pleacă cioporul și brazii ne plâng!

O doină — să stea norii'n loc
Tu cântă-mi... jeratic sub foc
Mi-e inima... cântă-mi ciobane,
Ne pleacă cioporul și plouă'n „Sălane“!

Gheorghe Banu.

Oieritul în Munții Apuseni

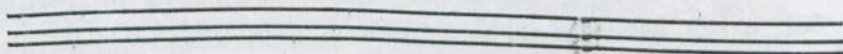
de Traian Vonica.

În nici o parte a țării oieritul nu este în o stare atât de primitivă ca în Munții Apuseni, deși oamenii au oarecari pășuni în spălătocitele, povârnișuri răpoase ale munților. Soiul de oi ce cresc sunt bele, cu capul mic, de mărimea noatinilor din alte ținuturi; au lâna groasă la fir și aspră. Lapte ar avea, dar nu sunt întreținute și nu le știu nici mulge. Îl țin puțin. Oile înțarcă înainte de timp. Dela Turda la Baia de Arieș fac pe plugarii de forță ajutând cu plugurile lor primitive puhoaielor, să-le ducă pământurile mai bune spre șes, rămânând cu peatra. Țin oi ce sunt numai schelete. Un fel de moartea oilor. În sus de Baia de Arieș sunt câteva comune cu muncitori de păduri: Lupșa, Bistra și târgulețul Câmpeni, primarul căreia este Dl I. Andreica, nepotul tribunului Andreica. Dânsul ține ceva oi pe cari le exploatează mai bine având ciobani dela Reghin. Statul i-a lăsat până în prezent în voia soartei, nu i-a sprijinit. Guvernul actual consecvent programului anunțat, suntem siguri, că va cerceta și din acest punct de vedere situația moșilor și cred că Dl Nicolae Muntean directorul revistei, ca om ce cunoaște nevoile oierilor va stărui pentru îndreptarea oieritului în munții Apuseni.

În comunele: Avram Iancu, Albac, Secătura, Scărișoara ș. a. locuiesc donițarii, cei cari cutreieră țara cu dozițele lor. Oieritul îl fac la fel ca cei amintiți mai sus. Moșii comunelor Sohodor și Soharu sunt majoritatea negustori de vite. Economia lor este tot primitivă. În Abrudsat, Roșia Montană și Buciumele sunt mineri. Dela Abrud peste Roșia și Bucium spre răsărit, sunt satele deșirate

Musca, Mogoș și Râmeți resfirate pe zeci de Km. Acestea au locurile cele mai potrivite pentru oierit. Țin ceva mai multe oi, dar tot în stare de plâns. Ar fi de dorit, ba absolut necesar, să se inființeze aici în munți stâni demonstrative, conduse de câte un specialist. În timp de câțiva ani oerii moți ar putea deveni astfel adevărați oieri, cari să producă lână, brânză etc. de calitate superioară celei de azi. Pentru a regenera oile ce țin Moșii, cred că cea mai nimerită ar fi rasa de oi țurcane din comunele Loman, Răchita și Șugag de pe râul Sebeș jud. Alba, cari au lână tare căutată. Lapte dau destul, se 'nțelege, dacă sunt întreținute cum se cere și nu cum dă bunul Dumnezeu. Înloquiți deci toți berbecii din munții Apuseni cu berbeci din partea Sebeșului, ar ajunge și moșii a avea oi bune, cari să producă mai mult și mai bun, asigurându-și astfel un traiu pe care îl merită. În pregătirea brânzei, încă cred, că moșii sunt aproape ultimii între oieri. Produc brânză cu un gust deosebit și culori felurite. Nu se păstrează și nu se caută. Invățați în stânilor demonstrative cum se pregătește brânza bună și căutată, se vor deprinde a și-o valorifica în orașe cu prețuri bune, nu ca azi prin târgulețe, pe prețuri de nimic.

Este datoria Ministerului de Agricultură să se intereseze mai deaproape și cât mai neîntârziat și de oieri întocmai ca de celelalte ramuri ale agriculturii.

INFORMAȚIUNI

Aducem la cunoștința On. noștri cetitori, că începând cu numărul prezent revista și-a mutat redacția și administrația din București la Poiana-Sibiului, jud. Sibiu, unde rugăm, a ni-se trimite de acum înainte ori-ce corespondență, precum și costul abonamentului.

Din cauza mutării redacției și administrației n'am putut apare la timp și tot din cauza această aparem pe Septembrie și Octombrie deodată; cerem scuze cetitorilor noștri și-i asigurăm, că începând cu numărul acesta, vom apare absolut la timp și regulat, adecă în fiecare lună și cel mai târziu până la 5 a lunii.

Numărul 8 al revistei va apare până la 5 Noembrie.

Iniințări de reuniuni

Oierii din frunțașă comună Novaci, jud. Gorj, s'au constituit în 28 Maiu crt. în „Reuniunea oierilor din Novaci“, Adunarea de constituire s'a ținut sub președinția dlui Ion S. Opreșcu. Cu această ocazie s'a încheiat următorul

PROCES-VERBAL

Astăzi, 28 Maiu 1934.

Subscrișii economi de vite în special crescători de oi, din comuna Novaci-Gorj, ne-am întrunit în ședință la localul Băncii Populare „Gilortul“, unde sub președinția d-lui Ion S. Opreșcu am discutat chestiuni în legătură cu creșterea oilor din această regiune, de asemenea discutând și valorificarea produselor oieritului, am hotărât să ne constituim în asociație sub numele de „Reuniunea economilor de oi din Novaci“, al cărei scop este organizarea din punct de vedere productiv al acestei ramuri de economie națională.

Se alege următorul comitet: Președinte: I. Giugiulan, Membrii: Gh. Deaconescu, D. Comănescu, I. Filimonescu, Gh. P. Piluță, Ilie Porumbel, C. Manișanu, Gh. I. Pilea, Ion Gh. Taban și Gh. P. Coconețu, cari să lucreze pentru îndeplinirea tuturor formalităților cu „Reuniunea Generală a oierilor din România“, cu care se va pune în legătură.

Tot cu această ocazie dl I. Giugiulan, înv. și președintele ales al Reuniunii, a trimis directorului revistei noastre următoarea scrisoare:

Stimate Domnule Muntean,

In urma admirabilei conferințe pe care D-voastră a-ți ținut-o la Prefectura de Gorj, de unde s'a format convingerea că numai asociații într'o reuniune, economii de oi mai pot să-și susțină interesele și să ducă mai departe această ocupație, care constituie o ramură de economie națională, în țara noastră, Vă înaintăm un

proces verbal de constituirea noastră, aici la Novaci, urmând a ne trimite statute pentru a fi de acord cu toate formalitățile.

5 Maiu 1934.

Al D-voastră

I. Giuguian
Învățător, Novaci

Urmați toți oierii exemplul Novăcenilor! Anunțați-ne și nouă orice constituire și trimiteteți-ne extrase de pe hotărârile ce luați în ședințele comitetelor D-voastre!

Comunicăm celor interesați adresele de unde pot să-și cumpere berbeci de rasa Caracul:

1. Dela dl Alexandru Synadino, Chișinău, Str. Cuza Vodă Nr. 4, un berbec născut în anul 1927, cu Lei 12.500; 2 berbeci născuți în anul 1925, cu Lei 10.500 și 7 berbecuți din anul 1934 cu Lei 6.500 bucata.

2. Dela dl Profesor Ioan Ciurea, București, Facultatea de Medicină Veterinară, 2 berbeci de calitate I-a, unul în etate de 2 ani iar altul de 6 ani, ambii la prețul de Lei 15.000 per bucată.

3. Dela Ferma Zootehnică „Dulbanu Crețu” jud. Buzău, care posedă un număr restrâns de berbecuți din anul 1934, de două calități, calitatea I-a cu Lei 5.000 per bucată și calitatea II-a cu Lei 4.000 per bucată.

Prețurile de mai sus se înțeleg loco crescătorie, pe cumpărător privindu-l transportul. Plata se face la ridicarea mărfii.

4. La dl Leonida Ruso, com. Micăuți, jud. Lăpușna, 2 berbeci din 1933, cu 6.000 Lei bucata; 3 berbeci din 1934, cu 4.000 Lei bucata; 5 mieluțe din 1934, cu 3.500 Lei bucata; 10 buc. oi adulte cu 10.000 Lei bucata.

5. La Ferma Costiugeni, jud. Lăpușna, 8 berbecuți din 1934 cu 8000 Lei buc. cl. I. și 5.500 Lei buc. cl. II.

Publicăm mai jos taxele zootehnice cari se incasează conform deciziei M. A. pentru eliberarea și transcrierea biletelor de vite precum și taxele de abator:

Taxe pentru eliberarea unui bilet de identitate.

Pentru vita mare	Lei 5.—
Pentru vite mici (cabaline, bovine, porci grași)	” 2.50
Pentru oi, berbeci și capre, porci slabi	” 1.50
Pentru miei, iezi, purcei până la 4 luni	” 1.—

Tăierea la abator.

Pentru vite mari	Lei 10.—
Pentru vite mici (cabaline, bovine, porci grași)	” 5.—
Pentru oi, berbeci, capre, porci slabi	” 2.—
Pentru miei, ezi, capre, purcei până la 4 luni	” 1.—

Pentru viza de vânzare.

Pentru vite mari	Lei 4.—
Pentru vite mici inclusiv porci grași	” 2.—
Pentru oi, berbeci, capre, porci slabi	” 1.—